महाराष्ट्र शासन – सार्वजनिक आरोग्य विभाग
राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी कार्यालय,
डॉ. नायडू सांसर्गिक रुग्णालय आवार, केनेडी रोड, पुणे -४११ ००१

सत्यमेव जयते

डॉ.मधुकर शि.पवार
उपसंचालक आरोग्य सेवा (आमाजिआ)
तथा उपमुख्य निबंधक
(जन्म व मृत्य) महाराष्ट्र राज्य

कार्यालय ☎ :- ०२० - २६०५९५३०
मा.सं. विभाग ☎ :- ०२० - २६०५८६१०
फॅक्स क्र. :- ०२० - २६०५८२९२
ई मेल crs_d83@yahoo.com

परिपत्रक

जा.क्र.आमाजिआ/कक्ष-८३/मार्गदर्शन/2399-2411/१५
दिनांक:-30/5 /२०१५

प्रति,

१) जिल्हा आरोग्य अधिकारी तथा जिल्हा निबंधक जन्म-मृत्यु
जिल्हा परिषद .... (सर्व)

२) आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यु
महानगरपालिका .... (सर्व)

३) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यु,
बृहन्मुंबई महानगरपालिका, परेल, मुंबई.

४) कार्यकारी अधिकारी तथा निबंधक, जन्म-मृत्यु,
कॅन्टोनमेंट बोर्ड............ (सर्व)

विषय :- केंद्र शासनाने सन २०१५-२०२४ हे “नागरिक रजिस्ट्रेशन दशक” म्हणून घोषित केले आहे त्या अनुषंगाने करावयाची कार्यवाही.

संदर्भ :- १) मा.संचालक आरोग्य सेवा तथा मुख्य निबंधक, जन्म-मृत्यु, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रं.संआसे/अति.निबंधकजमृ/अ.शा.पत्र-हिंदी/कक्ष-१८/टि-६/४७३/१५, दिनांक १८/२/२०१५.
२) केंद्र शासनाचे अतिरिक्त निबंधक जन्म-मृत्यू यांचे अ.शा.पत्र सं.१०/०४/२०१२-व्हीएस(सीआरएस), दि.०९/०१/२०१५.

उपरोक्त केंद्र शासनाच्या संदर्भ क्र.२ अन्वये केंद्र शासनाने सन २०१५-२०२४ हे दशक **“नागरी नोंदणी रजिस्ट्रेशन दशक”** म्हणून घोषित केले आहे. त्या अनुषंगाने ग्राम पंचायत, पंचायत समिती, नगर पालिका व महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातील जन्म, मृत्यू व उपजत मृत्यू यांची १००% नोंदणी व नोंदणी झाल्यावर १००% प्रमाणपत्र वितरण होणेसाठी निबंधकानी आपल्या स्तरावरुन खालील मुददयावर आधारीत जिल्हा, तालुका, नगरपालिका व महानगरपालिका स्तरावर अधिनियम व नियमाच्या अधिन राहून कृती आराखडा तयार करण्यात येऊन त्याची नियमीतपणे अमंलबजावणी करण्यात यावी.

१. सन २०२० पर्यंत जन्माचे १००% व संस्थेतील सर्व मृत्यूंचे १००% नोंदणी करण्याचे धोरण निश्चित केले आहे.

२. आपल्या कार्यक्षेत्रातील जन्म-मृत्यू घटना घडणा-या सर्व रुग्णालयाची यादी (डेटा बेस) तयार करावी.

३. सर्व रुग्णालयांची यादी प्रत्येक सहा महिन्यातून अद्यायावत करावी. तसेच नव्याने निर्माण झालेल्या नगरपालिका, ग्रामपंचायती याची माहिती या कार्यालयास त्वरित अवगत करावी.

४. मोठया ग्रामपंचायती, नगरपालिका व महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातील स्मशानभूमी मध्ये एका कर्मचा-याची नियुक्ती करुन त्यास नमुना क्रं.२ तेथे उपलब्ध करुन द्यावा. व त्यामध्ये प्रत्येक मृत्यूची नोंद घेण्यात यावी. त्या अनुषंगीक माहिती बरोबर भरली असल्याची संबंधीतांना खात्री करणेबाबत सुचित करावे.

५. जिल्हा रुग्णालय, स्त्री रुग्णालय व वैद्यकीय महाविद्यालय रुग्णालयामध्ये झालेल्या जन्माची नमुना क्रं.१ मध्ये नोंद घेऊन त्वरित जन्म दाखला वितरीत करावा व वर्षाच्या शेवटी सर्व नोंद [illegible]

११. नमुना क्रं.१, १अ, २,३,५ व ६ मध्ये आधार कार्ड नंबर उपलब्ध असल्यास नोंदविण्यात यावा. याबाबत कोणतीही सक्ती करण्यात येऊ नये.

१२. पंचायत समिती स्तरावर प्रत्येक महिन्यास होणा-या ग्रामसेवकांच्या बैठकीस जिल्हा स्तरीय अधिकारी/कर्मचारी तसेच जिल्हा निबंधक व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्राम पंचायत) तथा जिल्हा अप्पर निबंधक, जन्म-मृत्यू यांचे सोबत १०० टक्के जन्म-मृत्यू नोंदणी व प्रमाणपत्र वितरण होणेसाठी नियीमत आढावा घ्यावा.

१३. पंचायत समिती स्तरावरील विस्तार अधिकारी (आरोग्य) यांना प्रत्येक महिन्यास किमान १०% ग्रामपंचायतीना भेट देऊन जन्म-मृत्यू नोंदणीचे काम अधिनियम व नियमाच्या तरतूदी प्रमाणे नोंदणी घेऊन प्रमाणपत्र वितरीत करणेबाबत नियीमत प्रत्येक महिन्यात आढावा घ्यावा. तसेच तीमाही जन्म-मृत्यू समन्वय समितीची गट विकास अधिकारी तथा अप्पर जिल्हा निबंधक यांचे सहकार्याने आढावा सभेचे आयोजन करावे.

१४. जिल्हा स्तरावर तालुका स्तरावरील सर्व विस्तार अधिकारी (आरोग्य) यांची प्रत्येक महिन्याच्या चौथ्या मंगळवारी आढावा बैठक घेण्यात येऊन सविस्तर गावनिहाय आढावा घेण्यात यावा.

१५. जिल्हा स्तरावर तीन महिन्यातून एकदा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (महिला व बाल विकास) यांचे सहकार्याने जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली जन्म-मृत्यू 'समन्वय समितीची सभा' आयोजित करुन त्यामध्ये १०० टक्के जन्म-मृत्यू नोंदणी, जन्म-मृत्यू प्रमाणपत्र वितरण होण्याच्या दृष्टीने जिल्हयाचा कृति आराखडा तयार करण्याच्या दृष्टीने चर्चा करावी व अहवाल या कार्यालयास सादर करावा.

१६. जन्म-मृत्यूचे दाखले अधिनियम व नियमामध्ये दिलेल्या सुधारीत नमुना (युआयडी) कार्ड नं. (असल्यास) मध्येच देण्यात यावा.

१७. नमुना क्रं.१,१अ,२,३ च्या कायदेशीर भागावर माहिती देणा-याची सही व निबंधकाची सही असणे हे अधिनियम व नियमाने बंधनकारक आहे याची नोंद घ्यावी.

१८. बाळाचे नांव नोंदविताना या कार्यालयाचे दिनांक २५/०३/२०१५ च्या परिपत्रकात [illegible]

जन्म-मृत्यू नोंदणी अधिनियम १९६९ व महाराष्ट्र जन्म-मृत्यू नोंदणी नियम २००० अनुषंगाने करावयाचा कृति आराखडा

वर्ष - जाने. ते डिसें. ....

अ. क्रं.	कृति	विषय	कालावधी	जबाबदार व्यक्ती
१	जिल्हा स्तरावरील आढावा बैठक	मा.जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली समन्वय समितीच्या (जन्म-मृत्यू) सभेचे आयोजन	मार्च जुन डिसेंबर सप्टेंबर	उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (महिला व बाल विकास), सांख्यिकी अधिकारी तथा नोडल अधिकारी जन्म-मृत्यू, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा) तथा जिल्हा निबंधक जन्म-मृत्यू
२	तालुका स्तरावरील आढावा बैठक	मा.सभापती पंचायत समिती यांचे अध्यक्षतेखाली समन्वय समिती सभा (जन्म-मृत्यू) सभेचे आयोजन.	मार्च जुन सप्टेंबर डिसेंबर	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, (एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना), गट विकास अधिकारी तथा जिल्हा अप्पर निबंधक जन्म-मृत्यू, विस्तार अधिकारी (आरोग्य)
३	ग्राम पातळीवरील आढावा बैठक	मा.सरपंच यांचे अध्यक्षतेखाली समन्वय समिती (जन्म-मृत्यू) सभेचे आयोजन.	मार्च जुन सप्टेंबर डिसेंबर	अंगणवाडी सेविका, ग्रामसेवक तथा निबंधक जन्म-मृत्यू
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
५	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
६	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
७	लिंग गुणोत्तराची आकडेवारी	[illegible] शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय येथील जन्माचा लिंग गुणोत्तराचा अहवाल	[illegible] प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत	[illegible] अधिकारी तथा नोडल अधिकारी जन्म-मृत्यू
८	जन्म-मृत्यू नोंदवहया कायम स्वरुपी जतन करणे	जन्म-मृत्यू नोंदवहया सुस्थितीत कायम स्वरुपी जतन करणे.	नियमित	आरोग्याधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यू, (सर्व) मुख्याधिकारी तथा निबंधक जन्म-मृत्यू, (सर्व) गटविकास अधिकारी तथा जिल्हा अप्पर निबंधक जन्म-मृत्यू, (सर्व)

उपसंचालक आरोग्य सेवा, (आमाजीआ)
तथा उपमुख्य निबंधक जन्म-मृत्यू
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.

जन्म-मृत्यु नोंदणी अधिनियम १९६९ [illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
४	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
५	[illegible]	[illegible] (जन्म-मृत्यु) [illegible]	[illegible]	[illegible]
६	[illegible]	जन्म-मृत्यु [illegible]	[illegible]	[illegible]
७	[illegible]	जन्म-मृत्यु [illegible]	[illegible]	[illegible] शिक्षण [illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

उपसंचालक
आरोग्य सेवा (आ. मा. जी.आ.)
आवक-जावक.........1227..........
दिनांक :- 21 FEB 2015

भारत के महारजिस्ट्रार एवं
जनग[redacted]